

շանակ մը երկնից և երկրի մէջ, թէ եղբայրութեան կոչը պիտի ծաւալեն խաղաղասէր մարդկանց միջև, թէ իրենց ձայնի ներգաշնակ ալիք պիտի ծաւալին հոգինեւրու մէջ երկնային սիրոյ հոսանքը, միութարութիւն՝ վշտացեալ սրտերու, առաջին ողջոյն մը՝ նորածին մանկան, զրաւական և յուշարար մը անխախտ սիրոյ՝ նոր հարսանց, և երկնից արքայութեան աւետչեայ՝ այն հոգւոյն որ յետ երկրաւոր տառապանաց անմեղ թևերով կը սլանայ հոն. հուսկ, թէ պիտի ըլլան արթուն հըսկող և ձայնատու զարթուցիչ ամէն արկածից, հրդեհի և փոթորկաց միջոց: Ամէն հարցման, ամէն հարուածի կը պատասխանէին զանգակները և հանդիսականաց աչքեր կը լեցուէին ուրախութեան արտասուօք. ամենուս մտքին մէջ կը նորուգուէին կենդանի իրականութեամբ Շիլլէրի գեղեցիկ տողերը որ զանգակի երգը կը հիւսնեն:

Յանկարծ հնչեցին դարձեալ որոտմունք և բոմբիւնք հրազինուց և գոռացին շեփորքը: Աւարտած էր եկեղեցական հանդէսը և քահանայատան մէջ վերը պատաստուած սրահին մէջ կը սկսէր պաշտօնական խնջոյքը որուն կը մասնակցէին բոլոր հրաւիրեալք և տեղական իշխանութիւնք, և ուր ընդհանուր հանդիսականաց ծափահարութեանց ներքև կը կատարուէին բազմաթիւ գեղեցիկ բաժակաճառեր, շնորհաւորութիւնք, ուրախակցութիւնք և շնորհակալութեանց արտայայտութիւնք:

Հանդիսին երկրորդ բաժինը պահուած էր երեկոյեան դէմ: Նոր նազելի զանգակատան առջև, որոյ վրայ բարձրացած էին արդէն նոր օծուած զանգակները և ուր զըջակներ հանդիսապէս կը ծածանէին ուռած գոգերով, եկեղեցւոյ հրապարակին մէջ՝ շարուած կը սպասէին եօթանասու յէն աւելի երկսեռ մանկունք տօնական զարդարանօք և ծաղկանց փունջեր ձեռքերին: Հագու թէ Պատրիարքն ու հանդիսականք կը բազմէին, ուրախ երգերու աղաղակ մը կը բարձրանար, դարձեալ հրազինուց անդադար բոմբիւններու միջև

և ժողովրդեան խուռն ծափահարութեանց ներքև: Արագ արագ կը յաջորդէին իրարու այդ մանկական անմեղ բերաններու երգեր, ուղերձներ ու մաղթանք որոնք անկեղծ ու զգայուն երախտագիտութեան մը արտայայտութիւնն էին առ Հարս Միսութարեան Ուխտին, բովանդակ գիւղին րաբերար ու գրեթէ հիմնարկու տէրերը: Գրեթէ երկու ժամ այսպէս կը յաջորդէին իրարու երգեր և ուղերձք և բանախօսութիւնք. բայց կը մերձենար անողորելի բաժանման՝ մեկնելու պահը: Շատերնիս առաջին անգամ կը տեսնէինք այդ գիւղը, և սակայն այս մի քանի համառօտ ժամերու մէջ անոյշ յիշատակաց փունջեր քաղած կը տանէինք մեր սրտերու մէջ, մինչդեռ բարի ժողովրդեան դիմաց վրայ կը կարդացուէր անջատման տխուր ազդեցութիւն: Նոյն հրազինուց բոմբիւնք, նոյն փողերու հնչմունք, նոյն բազմութեան ողջոյններ կ'ընկերէին մեզ, բայց սրտերնիս ծանր էր. ապրած էինք օր մը անոյշ անխառն ուրախութեան, որուն քաղցրութիւնը յիշատակի մէջ միայն պիտի տեսէր մեզ համար, մինչ անդին նուրբ և գեղեցիկ զանգակատունը յաւիտենական յիշատակ մը կը մնար, սահմանաժայր մը այսօրուան և վաղուի:

2. 8. ԱՊՐԵՐ

*
* *

Կամաց մ'անցիր հոգիւս,
Մեղրամաղձիկ սիրելի.
Այլ հոն լծողուս, կ'աղաչեմ,
Ոչ զանգուրներ վարսերուդ
Որովհետեւ կը կաշկանդեն
Ձայն որով քեզ կ'առնի եմ,
Ոչ ալ կրակը աչքերուդ
Որովհետեւ կը խանձեն
Ձայն որով քեզ հաճոյ եմ
Կամաց մ'անցիր հոգիւս՝
Մեղրամաղձիկ սիրելի,
Այլ հոն լծողուս, կ'աղաչեմ
Սպիտակութիւնդ՝ բայց եթէ:
